

TIETOMAAN HISTORIA 1988–2006

Tiedekeskus Tietomaan historia

1988–2006

RAKENNUS

Tietomaan päärakennus ja torni kuuluivat alunperin 1860-luvulla toimintansa aloittaneelle Veljekset Åström Oy:n nahkatehtaalle. Tehdas työllisti laajimmillaan ensimmäisen maailmansodan aikana noin 1600 työntekijää. Tehdas jatkoi toimintaansa vuoteen 1960 saakka.

Tamperelaisen arkkitehdin Birger Federleyn suunnittelema 45 metriä korkea vesitorni valmistui vuonna 1921. Federley suunnitteli myös nykyisen Tietomaan päärakennuksen, tuolloisen höyryvoimalaitoksen. Torni ja päärakennus ovat arvokkaita näytteitä 1900-luvun alun tehdasarkkitehtuurista.

TIEDEKESKUS

Joulukuussa 1984 Oulun kaupunginhallituksen asettama työryhmä alkoi valmistella hanketta nimeltä "Tietokonemaa". Hankkeeseen pyrittiin saamaan mukaan yrityksiä, joilla olisi laaja tietokoneasiantuntemus. Kesällä 1985 perustettiin Tietomaa Oy, jonka osakkeita omistivat muun muassa Oulun kaupunki, Nokia ja Valmet. Aluksi tärkeimpiä toiminta-alueita olivat tietotekniikan opettajakoulutus, yritysten tietotekniikkakoulutus sekä näyttelyt ja seminaarit. Lisäksi suunnitelmiin kuului "tietotekniikkalaitteiden käyttöön perustuva vapaa-ajantoiminta myös huvipuiston muodossa".

Vuonna 1921 valmistui Birger Federleyn suunnittelema 45 metriä korkea vesitorni.

Joulukuussa 1984 Oulun kaupunginhallituksen asettama työryhmä alkoi valmistella hanketta nimeltä "Tietokonemaa".

Kesällä 1985 perustettiin Tietomaa Oy.

Hankkeen toisena vaiheena avattiin 29.6.1988 Suomen ensimmäinen tiedekeskus – Tietomaa – nykyisessä osoitteessaan Nahkatehtaankatu 6, ja sen yhteyteen valmistui myös 8/70 mm jättielokuvateatteri, joka oli yksi Pohjoismaiden ensimmäisiä. Tietomaan tarkoituksena oli esitellä “tieteen ja tekniikan saavutuksia hauskasti ja mielenkiintoisesti jokamiehen näkökulmasta”. Koulutusosaston toiminta lakkautettiin syksyllä 1991. Tietomaa siirtyi kokonaan Oulun kaupungin omistukseen vuonna 1996, ja oli sen jälkeen osa Oulun kaupungin Matkailupalveluyksikköä. Vuonna 2006 Tietomaa siirtyi kaupungin kulttuuritoimen alaisuuteen.

Varsinaiset teemanäyttelyt aloitettiin Tietomaassa vuonna 1993, ja nykyään uusia teemanäyttelyitä avataan keskimäärin kaksi vuodessa. Näyttelyt on pääosin suunniteltu Tietomaan omana työnä, mutta Tietomaassa on myös vuokranäyttelyitä. Jättielokuva vaihtuu vuosittain.

Tietomaa vuokraa auditoriotaan ja tilojaan myös yritysten ja ryhmien käyttöön. Tietomaa tarjoaa asiakkailleen ohjattuja ohjelmalveluja ja opaspalveluja. Koululaisryhmille on tarjolla erilaisia opetustuokioita ja tiedenäytöksiä. Näyttelyihin ja elokuvaan liittyen tehdään myös ilmaista oppimateriaalia, jota koulut voivat hyödyntää Tietomaa-vierailujensa yhteydessä.

Vuonna 1998 rikottiin Tietomaassa ensimmäisen kerran 60 000 vuosittaisen kävijän raja. Vuonna 2004 tiedekeskukseen tutustui ennätyselliset 69 000 ihmistä. Vuoden 2005 toukokuussa tehtiin kaikkien aikojen yhden kuukauden kävijäennätys, 15 506 vierailijaa. Tietomaasta onkin kehittynyt yksi Oulun alueen tärkeimmistä matkailukohteista.

TIETOMAAN NÄYTTELYITÄ

Liikenne 1991–1992
Harhat ja keinotodellisuus 1992–2000
Ufonäyttely 1993–1995
Rajatieto 1994–1995
Pelle Peloton – lasten tiedekeskus 1995–2000
Pienoismallit 1995–96
3D 1994–1999
Ääni 1996–1999
Anatomia 1996–2000
Hologrammigalleria 1996–
Ihmisen testiasema Diagnostiikka 1997–2001
Ennätykset 1997–2003
Urheilu 1998–
Energia 1998–
Efektit 1999–
Fysiikan ilmiöt 1999–
Futuri 1999–2001
Metsä ja me 25.1.–24.4.2000
Muinaiset kulttuurit 1.5.–31.12.2000
Hokotin -lastennäyttely 2001–2004
Kaikki Peliin! 2001–2005
Minä ja Sinä 1.11.2001–31.8.2002
Testit 6.9.2002–
Urheilu-Sports 26.2.2003–
Aistit 9.4.–8.12.2003
Huomen – geeniteknologianäyttely 9.4.–8.12.2003
Loistava – näyttely valosta 2003–
Kommunikaatio 13.2004–12.2004
Oulu Expo 2004–
Suuret keksinnöt 2004–
ISS: Avaruuden keskus 2/2005–10/2006
Liikkeelle – lastennäyttely 11/2005
Lentoon, sanoi Leonardo da Vinci 12/2005–6/2006

MUUT

Lasinpuhaltamo Design Eino Piipponen 1993–1998.
"Kunniaa ja sankaruutta" Oulun Asepuku- ja
kunniamerkkigalleria 1993–1998.
"SILMU" Suomen ilmastomuutos 1996.
Tähtitieteellinen yhdistys
Ursa 75 vuotta 1997.
Toini Sorvari-Huhtasen
näköisnukkenäyttely 1997–2000.
Puhallinnäyttely Wanhat Wasket 1998.

TIETOMAASSA ESITETYT JÄTTIELOKUVAT

Tomorrow in
Space

Flyers 1988
Tomorrow in Space 1988
Great Barrier Reef 1989
Grand Canyon:
The Hidden Secrets 1991
Great Barrier Reef 1991

To Fly 1992
Flyers 1993
To Fly 1993

Seasons – Vuodenajat 1994
Flyers 1994

Seasons – Vuodenajat 1995
Africa – Serengeti 1996

The Living Sea – Elämän meri 1997
To the Limit – Yli haamurajojen 1998
Thrill Ride – Tavoitteena elämys 1999

Mysteerien Egypti 2000

Elefanttien valtakunta 2001

Niagara – Kohtalon putous 2002

Alaska 2003

Everest 2004

Ötökät! 2005

Adrenaline Rush – Vaaran viehätys 2006

The Great
Barrier Reef

